

Selçuk Üniversitesi
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

2003 / Bahar

XV. Sayı

Hakemli Dergi

Konya 2003

Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Mehmet Aydın

Sayı Editörü

Yrd. Doç. Dr. Abdülkerim Bahadır

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Aydın - Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük - Prof. Dr. M. Ali Kapar

Yrd. Doç. Dr. Abdülkerim Bahadır - Muhiddin Okumuşlar

Danışma Kurulu Prof. Dr. Mehmet Aydın – Prof. Dr. Faruk Bayraktar – Prof. Dr. Ünver Günay
Prof. Dr. Hayati Hökelekli – Prof. Dr. Hakkı Önkal Prof. – Prof. Dr. Hüseyin Peker
Prof. Dr. Mualla Selçuk – Prof. Dr. Hüseyin Tural**Bilim Kurulu**Prof. Dr. Hasan Onat - Prof. Dr. Ahmet Turan
Prof. Dr. Ahmet Sevgi - Prof. Dr. H. İbrahim Şener
Prof. Dr. Mehmet Aydın - Prof. Dr. Mustafa Erdem
Prof. Dr. İzzet Er - Prof. Dr. Ünver Günay - Prof. Dr. Münir Koştaş
Prof. Dr. Necip Taylan - Prof. Dr. Murtaza Korlaelçi - Prof. Dr. Hüsameddin Erdem
Prof. Dr. İsmail Yakıt - Prof. Dr. Mehmet Bayraktar - Prof. Dr. Hayrani Altıntaş
Prof. Dr. Hayati Hökelekli - Prof. Dr. Hüseyin Peker - Prof. Dr. Erdoğan Fırat
Prof. Dr. M. Ali Kapar - Prof. Dr. İsmail Yiğit - Prof. Dr. Hüseyin Algül
Prof. Dr. Ali Osman Koçkuzu - Prof. Dr. Ali Toksan
Prof. Dr. Hüseyin Tural - Prof. Dr. İ. Hakkı Sezer

ISSN 1300 – 5057

Bu dergi, Yüksek Öğretim Kurumu'nun hakemli dergi tanımına uygun olarak yayınlanmaktadır.
Yazıların yayınlanmasına yayın kurulu karar verir. Yazılar, en az iki hakemin olumlu kararı ile yayınlanır.
Yayınlanması istenilen yazılar, PC/Microsoft Word 97 ve üzeri bir ortamda yazılmış olarak, diskette birlikte üç nüsha halinde (çeviriler orijinal metinleri ile beraber) teslim edilmelidir.
Yayımlanan yazıların bilim, hukuk ve dil sorumluluğu yazarlarına aittir.
Dergide yayınlanmayan yazılar iade edilmez.

ofset hazırlık, baskı, cilt

Sebat Ofset Matbaacılık

0.332 342 01 53 – 54 / KONYA

sebat@sebat.com - www.sebat.com

GEÇİCİ NİKAH/MUT'A VE HZ.HÜSEYİN'İN TOPRAĞI ÜZERİNE SECDE ETME: ŞİİLİĞE ELEŞTİREL BAKIŞ*

Yazan: Musa MUSEVİ

Çeviren: Doğan KAPLAN**

Abstract

Mut'a/Temporary Marriage and Sajda/Prostrating in Prayer on Imam Hussein's Tomb Land

This article is a translation from Dr.Mozes Musavi's book that named *al-Shia wa Tashih/ Shia and Correction*. In this article Musavi has discussed the Mut'a/temporary marriage and sajda/prostrating in prayer on Imam Hussein's Tomb Land, according to him Shia has to change views on the both issues. Because the first is big shame on Shia, nobody can accept that idea, there is indignity to women and to Islam especially. The second is so meaningless. If Shia wants to see respect from others, it has to change some views on its Imamiya sect.

Allah'ın Cennet'i ayaklarının altında saydığı annelerin şerefine saygı duyan bir millet nasıl olur da geçici nikahı/mut'ayı mübah görür yahut uygular!

---

* Nefes ilim havzasından mezun olmuş Dr.Musa Musevi'nin İmamiye Şia'sına eleştirel baktığı "eş-Şia ve't-Tashih/es-Sıra' beyne'ş-Şia ve't-Teşeyyu" 1988 adlı kitabının, 107-118.sayfalarının çevirisidir.

** Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi dkaplan @selcuk.edu.tr

Mut'a ile, İran'da Şia'nın uyguladığı geçici nikah kastedilir. İmkan bulunduğu başka yerlerde de yapılabilmektedir. Burada şunu söylemek istiyorum, üzerinden asırların geçtiği ve fıkıh, tefsir ve başka kitaplarda yer alan kısır bir fıkhi tartışmaya girmenin arkasında, beklenen bir fayda yoktur. Fakat tüm bunlara rağmen ben okuyucunun önüne bu fıkhi tartışmanın özet bir resmini çizmek istiyorum. Daha sonra, eğer bu kötü düşünceyi temelinden söküp atmazsa, Şia'yı sosyal, ahlaki ve insani olarak çevreleyen korkunç tehlikelere temas edeceğim. Şia'nın çocuklarını bu kötü yola sevk etmede, sorumluluğu baştan sona fakihlere yüklüyorum. Bütün sorumluluk onların üzerindedir.

Şia fakihleri –Allah onlara affetsin- Mut'a'nın Hz. Peygamber (sav) zamanında, Ebu Bekir'in halifeliği döneminde ve Ömer b. Hattab'ın halifeliğinin ilk dönemlerinde mubah olduğunu, daha sonra Ömer'in bunu haram kıldığını söylerler. Buna delil olarak da, Şia'da ve bazı Ehl-i Sünnet kitaplarında rivayet edilen birçok haberi gösterirler.

Diğer İslam mezhepleri ise, bunun Hz. Muhammed (sav)'in peygamberliğinin ilk yıllarında insanların uyguladığı, ancak daha sonra Hz. Peygamber'in Hayber'de veya Veda Haccı'nda yasakladığı, bir cahiliye adeti olduğunu söylerler. Onlara göre Mut'a'nın durumu, aynı içkinin durumu gibidir. İçki de, Hz. Muhammed'in peygamber olarak gönderilişinden birkaç sene sonra yasaklanmış, haram olduğuna dair ayetler nazil olmuştur.

İşte, bin yılı aşkın bir zamandır Mut'a nikahı etrafında cereyan eden fıkhi tartışmanın özeti budur.

Ne yazık ki, bazı Şii alimler, geçici nikahı savunma derdine düşmüşler ve bu konuda kitaplar yazmışlardır ki, bununla onlar iftihar edip başları dik durmaktadır. Nezaket ve şerefi bozan bu bid'atin gerçek suretini ortaya koymak için büyük bir zahmete katlanacağımı zannetmiyorum. Fakat öncesinde bunun caiz olduğunu söyleyen fıkhi görüşü çürütmek istiyorum ki, Şia için ağırlığını ve tehlikenin büyüklüğünü görsün.

Geçici nikah veya Mut'a, Şia geleneğine ve fakihlerimizin caiz gördüklerine göre; sadece tek bir şartla, cinsel temasın mubah olmasıdır. O şart da, kadının bir başka adamla evli olmamasıdır. Böylece, adamın iki kelimedeyle söylebileceği nikah sigasıyla, şahitlere veya kadına mehir vermeye ihtiyaç duymaksızın evlilik gerçekleşir. Burada kadınla birlikte bulunma süresini erkek belirler ve bu şekilde isterse tek bir çatı altında aynı anda bin kadınla bu nikahı yapabilir.

Hilafeti döneminde Mut'a'nın haram olduğunu kabul eden ve caiz olduğuna dair bir emir vermeyen İmam Ali'nin davranışı, Mut'a'nın, Halife Ömer b. Hattab'ın emriyle yasaklandığını söyleyen fıkhi görüşü çürütmektedir. Şiî geleneğine ve fakihlerimizin görüşlerine göre, İmam Ali'nin davranışı bir delildir. Özellikle de, yetkiler onda olup, görüşünü, Allah'ın emir ve yasaklarını rahatça ifade edebilecek bir durumda olduğunda. Bilindiği gibi İmam Ali, devlet idaresinde kendi içtihadını uygulayabilme şartıyla, halifeliği kabul etmiştir. Öyleyse İmam Ali'nin Mut'a'nın yasak oluşunu kabul etmesi, Mut'a'nın, Hz.Peygamber (sav) zamanından beri haram olduğunu gösterir. Eğer böyle olmasaydı, İmam buna itiraz eder ve Allah'ın hükmünü açıklardı. İmam Ali'nin ameli, Şia için delildir. Fakihlerimiz bunu nasıl umursamazlar bilmiyorum.

Mut'a'ya daha önemli başka bir açıdan dikkati çekmek üzere, fıkhi tartışmaları bir tarafa bırakacağız. Sonra ortaya çıkan tabloyu, tashih işini uygulamada güvendiğim, kendilerinden büyük beklentim olan ve bu tashih ve ıslah işini üstlenmelerini umduğum kişiler olan Şia'nın aydın, şuurlu ve peşin hükümlü olmayan evlatlarının önüne koyacağım.

İslam, insanın onurlandırılması için gelmiştir. Ayeti kerime bunu şöyle ifade eder: "Muhakkak ki, İnsanoğlunu üstün tuttuk ve onurlandırdık." 17.İsra 70.

İslam'ın Elçisi (sav) de şöyle buyurmuştur: "Ben ancak yüksek ahlaki tamamlamak üzere gönderildim."

Geçmişteki ve şimdiki ibahiyeci toplumlarda bile göremeyeceğimiz bir şekilde, içerisinde cinsel ilişkiyi serbest gören ve kadının onurunu düşüren bir kanunla hükmedilir mi?! Bunu yapmaya ne XIV.Louis, Versailles sarayında ne de Türk Sultanları ve Fars İmparatorları kendi saraylarında cesaret etmişlerdir.

Ayet'teki "insanoğlu" ifadesi eşit olarak kadın ve erkeği kapsamakta olduğu gibi, Rasululullah (sav)'in tamamlamak için geldiği yüksek ahlak da kadın ve erkek iki cins içindir. Buna göre kadının konumu, onuru ve ahlakını koruması, Mut'a kanununa göre nerededir? Ben söyleyeyim, mut'a kanununa göre kadının konumu, zillet, düşüklük ve bir adamın bir ticaret malı gibi sınırsız ve sayısız miktarda kadınları üst üste yığmasıdır. Allah'ın anne olması nedeniyle şereflendirdiği kadın, aynı seviyede büyük erkek ve kadınlar doğurur. Allah, annelere; Cennet'in onların ayakları altında olması sebebiyle, onlardan başkasına vermediği yüksek bir merteye vermiştir. Nitekim Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Cennet annelerin ayakları altındadır."

Annelerin vakitlerini, Muhammed Şeriatı adı altında, erkeklerin kollarında geçirmeleri, onlara yaraşır mı?

Bazı fakihlerimiz –Allah onlara acısın- Mut'a'yı, sanki erkeklerin fuhşa düşmemesi için, Allah'ın kanun olarak ortaya koyduğu bir iyilik olarak tasavvur etmek istediler. Fakat onlar, İslam'ın sadece erkeklerin dini olmadığını unuttular. Halbuki İslam, içinde kadınların da olduğu herkes için indirilmiş bir dindir. İlahi kanunlar ve semavi dinler insanların şehvetlerini ve cinsel dürtülerini, kanun ve meşruiyet adı altında tatmin etsinler diye gelmemiştir.

İslam, insanları cahiliye devrinin her şeyi mübah gören anlayışından çıkarıp, onları erdem ve ahlaka sevk etmek için gelmiştir; yoksa cahiliyeye ve onun görünümüne meşruiyet ve ilahi yasa kutsiyeti vermek için değil.

Dörtten fazla evlenmeyi yasaklayan İslam, bu çok eşliliği de zor şartlara bağlamıştır. İlgili ayette şöyle ifade edilir:

“Eğer onlara (birden fazla evlendiğiniz eşlerinize) adaletli bir şekilde davranamayacağınızdan korkarsanız, o zaman (sadece) bir tane ile yetinin.” 4.Nisa 3.

Eşler arasında adaletli davranmak zor bir iştir ve bazı durumlarda neredeyse imkansızdır. Böyle bir şart konulmasıyla amaçlanan şey, şehvet vadisinde gezinerek insan doğasının, beşeri ihtiyaçların, aile ve neslin düzeninin ve ümmetin faydasının gerektirdiğinden fazla çok eşliliğe başvurmaması için erkeğe sınır getirilmesidir. Bundan dolayıdır ki, boşanma kerih görülmüştür. Nitekim Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur.

“Allah nezdinde helallerin en sevimsizi, boşanmadır.”

Bu nedenle boşanma şartlara bağlanmıştır. Boşanmanın gerçekleşmesi için adil iki şahidin hazır bulunması gibi zor şartları vardır.

Evlilik ve şartlarıyla ilgili konumu çok açık olan semavi bir dinin, bu kuralıyla çelişecek, içerisinde sınırsız serbestlik olan ve insana ikisi arasında tercih hakkı verecek bir başka kural koyması akıl kârı mıdır?

Şimdi burada okuyucunun önüne evlilik ile ilgili iki tablo koyacağım. Biri, Şia dahil tüm Müslümanların üzerinde ittifak ettikleri sürekli evlilik; diğeri de, cevazına sadece İmamiye Şiası fakihlerinin fetva verdikleri Mut'a veya geçici nikah. Şia'dan bu konudaki fikirlerini ifade etmelerini istiyorum.

Bütün Müslümanların Üzerinde İttifak Ettikleri Sürekli Evliliğin Şartları	Sadece İmamiye Şiası'nın Üzerinde İttifak Ettiği Geçici Nikah
1.Evlilik, iki şahidin önünde, eşler arasında nikah akdi kelimelerinin söylenmesiyle gerçekleşir	1.Evlilik şahit olmaksızın, sadece akdin lafızlarının söylenmesiyle gerçekleşir
2.Eşinin mesken ve giyim gibi ihtiyaçları erkeğin sorumluluğundadır	2.Erkek, eşin ihtiyaçlarını karşılamak zorunda değildir, isterse yapar.
3.Erkeğin dörtten fazla kadınla evlenmesi caiz değildir. Çok eşliliğin gerçekleşmesi için zor şartları vardır	3.Erkek istediği sayıda kadınla aynı anda şartsız evlenebilir.
4.Erkeğin ölmesi durumunda kadın, kocasına varis olur	4.Kadın, eşine varis olmaz
5.Evliliğin sıhhati açısından, ilk evlilikte babanın rızası şarttır	5.Babanın rızası her durumda şart değildir.
6.Sürekli evliliğin müddeti,eşlerin hayatta kaldıkları süre kadardır	6.Geçici nikahın müddeti, çeyrek saat. de olabilir, bir gün de olabilir,90 yıl da olabilir. Bu, erkeğin teklifine, kadının da kabulüne bağlıdır
Sürekli Nikahın Fesh Şartları	Geçici Nikahın Fesh Şartları
1.Boşanma adil iki şahidin huzurunda, boşanma lafızlarının söylenmesiyle olur.	1.Boşanma, akdin feshi adıyla, iki şahit olmaksızın, soyut 'feshettim' veya 'müddeti hibe ettim' sözleriyle gerçekleşir.
2.Kadının iddet bekleme süresi, 3 ay 10 gündür	2.Kadının iddet bekleme süresi, cariyenin özgür bırakıldıktan sonraki iddeti kadardır. Yani hür kadının iddetinin yarısıdır.
3.Eğer kadın temizlenme günlerindeyse, boşanma gerçekleşmez.	3.Fesh her türlü durumda gerçekleşebilir.
4.Erkeğin, iddeti müddetince kadının nafakasını temin etme sorumluluğu vardır.	4.Erkeğin, fesh iddeti süresince kadının nafakasını temin etme sorumluluğu yoktur, isterse yapar.

Bu çizmiş olduğumuz tabloyu dikkatlice incelersek, Mut'a'nın doğuracağı kötülükleri ve sosyal tehlikeleri anlayabiliriz. Ben kesinlikle inanıyorum ki, bu tashih/düzeltilme çağrısı, çevresine Şii çocuklarını toplayacaktır. Onlardan kalbi veya akli olan herkes bu ikisiyle, gün ortasında doğan güneşten daha açık olan bu işin ciddiyetini, insanları düşürdüğü hafifliği ve komikliğini anlayabileceklerdir.

TASHİH/DÜZELTME

Burada mesele, tashihden daha önemlidir. Bu olay, Şîî düşüncesine girmiş çok kötü ve şaşırtıcı bir durumdur. Mut'a'nın helal olduğunu ifade eden rivayetlerle –ister bunu Şîî kitapları rivayet etsin, isterse diğerleri- yine bunun ilk devirlerde mubah olduğunu, ama ikinci halife Ömer b.Hattab tarafından yasaklandığını söyleyen rivayetlerin hepsini İslam'ın parlak çehresini bulandıran uydurmalar olarak görüyorum. Diğer İslam mezhepleri bu durumun ciddiyetini, sosyal ve ahlaki tehlikelerini görerek, Mut'a'ya karşı hak, adalet ve erdemliğe yakışan bir tavır almışlardır. Fakat bizim fakihlerimiz bu düşüncenin tehlikesini anlayamamışlar ya da anlamışlar da, geleneksel olarak İmam Cafer Sadık'a atfedilen bir yalan ve iftira olan, “Doğruluk, onlara muhalefettir.” yani doğruluk, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ın görüşlerinin aksini yapmaktır, sözüne uyarak bu lanetli Mut'ayı helal görmüşler ve fetva vermişlerdir.

Fakihlerimizin fıkhî çıkarımlarındaki bu kör düğüme ilaveten; bu geçici nikah fikri, bana öyle geliyor ki, başta gençleri olmak üzere Şîîlerin, mezheplerine bağlılıklarını teşvik etmek için kullanılmıştır. Ne ki böyle özel bir ayrıcalık diğer İslam mezheplerinde yoktur. Çünkü din adıyla böylesi mubah bir cinsel teşvik, gençleri ve zayıf karakterli kişileri her zaman ve zeminde kendine çekecektir. O nedenle ben, hadis kitaplarında imamlarımıza nispet edilerek ifade edilen; 'Mut'a'nın fazileti, sevabı ve insanların mut'a yapmaya teşviki' gibi rivayetleri okuduğumda bunları garip karşılamıyorum. Benim bu tür rivayetler karşısındaki duruşum çok açıktır. Nitekim buna kitabımın bir çok yerinde işaret ettim.

Bizim tüm gayretimiz, Şîî ümmetini, Allah'ın izni ve iradesiyle, bu Mut'a'dan kurtarmaya yöneliktir. Ben bu satırları yazarken; Şia'nın geleceği, tashihe karşı konumu ve ilkelerine mutlak bağlılığıyla ilgili, bir an için olsa bile bir ümitsizlik içerisinde değilim.

Evet, tashih/düzeltilme ilk başlarda bir takım güçlüklerle karşılaşabilir. Ancak işin sonunda doğru düşünce, kendi yolunu açacaktır. Muhakkak ki, kendini; ataların, fakihlerin ve şeyhlerin teklif ettikleri fikri yanlışlıklardan soyutlayabilen, kültürlü ve şuurlu tabakanın bir araya gelmesi, Şia'nın dünyadaki istikbalinin garantisi olacaktır.

Bir kere daha geçici nikah konusuna dönüp, Mut'a'ya fetva veren ve onu yapmaya teşvik eden fakihlere sormak istiyorum. Acaba onlar, böyle bir şeyi kendi kızları, kız kardeşleri veya akrabaları için uygun görürler mi?! Yoksa böyle bir şey duysalar, yüzleri kararır, çılgına döner ve öfkelerini yenemezler mi?!

Büyük alim Seyyid Muhsin Emin Amili, şu sözüyle benim düşünceme yakın bir fikri savunuyordu: “Eğer mut’a mubah ise bu, onun herkes tarafından yapılması anlamına gelmez. Nice mubah şey vardır ki, kişiler kendilerine yakıştıramadıklarından dolayı yapmamışlardır.”²

Fakat ben de diyorum ki, meselenin bu şekilde olmadığı açıktır. Yani kendi kızları, kız kardeşleri ve akrabaları için Mut’a’ya razı olmayanlar bunu, kendi aile ve sülale şereflerine ters gördükleri için yapmamaktadırlar. Hatta, bazı Şii bölgelerde bir kişi toplumun önderi olan bir fakihten böyle bir şey istese kan bile dökülebilir. Yine İran’ın bazı şehirlerinde Mut’a uygulanırken buna karşılık kişinin Mut’a’yla ilgili tek bir kelime dahi edemeyeceği bölgeler de vardır. İran dışında ise, özellikle Şii’lerin yaşadığı Arap ülkelerinde, Mut’a’dan bahsetmek bile tehlikelidir ve kan dökmeye kadar varabilir. Pakistan, Hindistan ve Afrika’da durum nedir, tam olarak bilemiyorum, ancak tüm bu bölgelerde, kendisine sorulduğu zaman fakih fetvasını değiştirmiyor, yine caiz gördüğünü söylüyor. Fakat birisi kendi kızıyla geçici nikah yapmak istediğinde, öfkeden deliriyor ve dünyayı alt üst ediyor. İşte böylece bu kötü uygulamadaki sorumluluk başta da sonda da, kendi kızlarının namus ve şereflerini korurlarken, müslüman kızların namuslarını mubah görenler ve onların şereflerini ayaklar altına alınmasına fetva verenlerindir. Kalbi olan bir kişinin bunların hepsinden alacağı ibret vardır.

---

² eş-Şia beyne’l-Hakika ve’l-Evham, s.357

HZ.HÜSEYİN'İN TOPRAĞI ÜZERİNE SECDE ETME

Hz.Hüseyin'in toprağına secde etme, Şia ile Şiilik'in mücadelesinin başladığı hicri ikinci asırda ortaya çıktı. Sonra tüm Şiilerin yaptığı bir adet olarak gelenekselleşti.

Şiilerin namazlarında üzerine secde ettiği toprağın bulunmadığı Şiî evi yok denecek kadar azdır. Bu toprak, Hz.Hüseyin'in şehit edildiği ve temiz bedeninin medfun bulunduğu Kerbela'dandır.

Ben fakihlerimizin bu konuda ne dediklerini çok iyi biliyorum. Onlar, kendisi için secde edilen ile üzerine secde edilen arasında fark görürler. Toprak üzerine secde etmek, toprağına secde değil, aksine toprağın üzerine secde etmek demektir. Çünkü Şiî mezhebine göre, secde ancak toprak ve toprak cinsi şeylerin üzerine olur; giyilen, dikilen ve yenilen şeyler üzerine olmaz.

Hz.Hüseyin'in toprağına secde etme, bizim bildiğimiz ve Şia'nın bildiği gibi, bu fıkhi çerçevede durmaz ya da bu, sadece toprak üzerine secde etmek değildir. Aksine mesele bundan daha çok boyutludur. Çünkü bu toprağın üzerine secde edenlerin çoğu, onu öpüyor ve onunla teberrük de bulunuyorlar. Bazen de, Şiî fıkında toprak yemek haram olduğu halde, şifa niyetine Kerbela toprağından biraz yiyorlar. Sonra onlar, bu topraktan değişik şekiller yaparak bunları yolculuklarında yanlarında taşıyorlar ve bu değişik şekillere kutsallık atfediyorlar.

Şu satırları yazdığım anda doğusuyla batısıyla tüm dünyadaki milyonlarca Şiî, Kerbela toprağı üzerine secde etmekte ve camileri bu topraktan yapılmış parçalarla doludur. Diğer İslam mezheplerinin camilerinde namaz kıldıklarında ise, takiyye yaparlar. Böylece bunu gizlemiş ve diğerlerinden gelebilecek bir itiraza maruz kalmamak için açığa vurmamış olurlar. Şia dışındaki insanlara bu iş çok karışık gelmiştir. Öyle ki, onlar bu toprakları Şia'nın üzerine secde ettiği putlar olarak düşündüler. Hz.Hüseyin toprağıyla ilgili bir bilgisi olmayan yerlerdeki camilerde neredeyse fitne çıkacaktı. Bu bid'atin Şia'nın saflarına ne zaman girdiğini bilmiyorum. Rasulullah (sav) Kerbela toprağına hiç secde etmedi. İmam Ali ve ondan sonraki imamlar da adı Kerbela toprağı olan bir şey üzerine secde etmediler. Toprağı kutsamak Müslümanlarca bilinen bir şey değildi. Bu durumun, Safeviler dönemiyle birlikte genişlediği düşünülebilir. Şöyle ki, kafiler özel merasimler için Kerbela'yı ziyaret ettiklerinde, İmam Hüseyin'in kabrinde bir şeyler alarak dönüyorlardı.

Toprağın kullanılması bid'atine ilaveten bir bidat daha vardır ki, bu bidat, Hz.Hüseyin'in türbesine 10 metre mesafede bulunan yolcuların namazlarını kısaltmadan, tam olarak kılmalarına fakihlerin verdiği fetvalardır. Fakihlerimiz nezdinde üzerinde ittifak olunan husus, yolcunun namazlarını kısaltarak kılmasıdır. Fakat onlar, Hz.Hüseyin'in türbesini bu kaideden istisna tutmuşlardır. Fakihlerimizin –Allah onları bağışlasın- Yüce Peygamber(sav) zamanında varlığıyla ilgili bir bilginin olmadığı bir konu hakkında nasıl içtihadta bulundular bilmiyorum. Halbuki İslam dini kemale ermiş, Rasulullah (sav) da vefat edince vahiy kesilmişti. Acaba, Rasulullah yolcu olan kişiye, Hüseyin'in türbesinin yanındayken –bu isimle bir yer var olmadan önce- namazı kısaltma ya da tam kılma imkanını mı verdi! Ya da peygamberin zamanında hakkında hiçbir bilgi olmayan bir konuda ilahi bir kanun mu nazil oldu?!

Evet, Şîî imamlara nispet edilen ve yolcuya bu tercihi sunan bazı rivayetler vardır. Fakihlerimiz de verdikleri fetvalarını bu rivayetler üzerine bina etmişlerdir.

Bu tehlikeli düşünce, İmam Hüseyin'in, fakihlerimize göre teşri/hüküm kaynağı olduğu anlamına gelebilir. Şia ile Şiileşme arasındaki mücadeleye başlamadan önce Şîîlerin imamlar hakkındaki düşünceleri böyle değildi. Bir çok defa işaret ettiğimiz üzere, Kur'an kendi evlerinde nazil olduğu için, Teşeyyu/Şiilik, Ehl-i Beyt imamlarının İslam'ın hükümlerini diğerlerinden daha iyi bildiği anlamına geliyordu. Doğrusu, böylesi bir fikrin fakihlerimizin gönlünü meşgul etmesi son derece üzücüdür. Yani ne demek oluyor, eğer yolcu, İmam Hüseyin'in kabrinin civarındaysa, namazlarını tam ya da kısaltarak kılma serbestisine sahiptir, diye fetva vermek?! Acaba hangi esasa veya dini prensibe göre, İmam Hüseyin'in bölgesi bu imtiyaza sahiptir? Türbenin orada oluşundan yarın asır önce ilahi bir hüküm mü nazil olmuştur?!

Tekrar yineliyorum ki, günümüze değin asırlardır çevremizi kuşatmış bu derin fikri gerilikten kurtuluşun yegane yolu; kitaplarımızı, hidayet vesilesi olan İmamlara nispet edilen bu tür rivayetlerden arındırmaktır. Aynı şekilde fakihlerin de bizzat kendilerini arındırmalarıdır. Çünkü bu bid'atlerin yayılmalarının ardında onlar vardır. İmamlar kendi kafalarından kanun uydurmamışlar, Allah'ın kitabında ve Elçisi (sav)'nin sünnetinde olmayan hükümler koymamışlardır. Bu tür iddialarda da kesinlikle bulunmamışlardır. Onların ayrıcalıkları, Allah'ın kitabını ve ataları Rasulullah'ın sünnetini çok iyi bilmeleri, ilmi; risalet evinden, ve vahyin indiği kaynaktan almalarıdır. Dinin hükümlerini de büyüklerinden almışlardır.

TASHİH/DÜZELTME

Eğer Şia, fakihlerimizin mutlak anlamda toprak ve toprak cinsi şeyler üzerine secde etme ilkesine sadık kalır ve fakihler de bu fetvaya uyarlarsa, o zaman sorun yok demektir. Diğer İslam mezhepleri de bu görüşe saygı duycaklardır.

Fakat şu kadar var ki, Şia, fakihlerin yolundan gitmek suretiyle bu fıkıh ilkesini aşarak, özel bir adet edinmiştir. O da, Kerbela gibi belli bir mekanın toprağı üzerine secde etmedir. Şiiler bu topraktan uzun, kare ve daire şeklinde farklı şekiller yaparak bunu yolculuk da olsun normal hayatta olsun, namaz vakti geldiğinde üzerine secde etmek için yanında bulundurur. Şiiler, diğer İslam mezheplerine mensup kişilerin camilerinde namaz kıldıklarında bu toprağı gizlemeyi alışkanlık haline getirmişlerdir. Bu durum ya onların takiiye yapımlarından ya başlarına bir bela gelmesinden korktuklarından ya da bu yaptıklarını görenlerin onlara garip ve alay eder şekilde bakmalarından utandıklarındandır.

Gerçekten de, Şia'nın, Allah'ın hakkında hüküm vermediğı böyle bir şeyi adet edinerek, kendini aşağılık duruma düşürmesi, üzüntü, elem ve keder vericidir. Allah nezdinde, ibadetlerde böyle bir çifte standart kadar büyük günah yoktur.

Şayet Şia, Kerbela toprağı üzerine secde etme konusunda kendini haklı görüyorsa, o zaman bunu; kitabı bir, peygamberi bir, kıblesi bir, namazı bir olan din kardeşlerinin yanında açıktan yapmaktan niye korkuyor?! Eğer haklı değilse, o zaman bu ısrar, bu korku ve utanma niye!

Önce de söylediğimiz gibi, bu nadir adetin ortaya çıkmasında büyük rolü fakihler ve mezhep büyükleri oynamışlardır. Onlar Şiileri bu adete alıştırmışlardır ve hâlâ da buna devam etmektedirler. Bizim çağrısını yaptığımız tashih/düzeltilme hareketi, Şia'nın toprak üzerine secde etmemesini söylemiyor. Zira Allah'ın Elçisi (sav) şöyle buyurmuştur:

“Yeryüzü bana temiz bir mescit kılındı.”

Allah'ın Elçisi (sav), Medine'deki mescidinde toprak üzerine secde ediyordu. Fakat biz şunu söylemek istiyoruz ki, bir yerin başka bir yere üstünlüğü, şer'an sabit olsa bile, sürekli o yere secde etmeyi gerektirmez. Eğer böyle olsaydı, Müslümanlar yanlarında secde etmek üzere Mekke, Medine ve Kudüs'ün toprağını taşırlardı.

Şia'ya düşen, yanlışlığını, güneşi gördüğü gibi bilen, üzerine angaje edilmiş fikri bağlılık tasmaını kırması ve geniş İslam saflarına başı dik ve onurlu bir şekilde girmesidir. Yoksa takiiye zilleti ve çift şahsiyetli bir kişi olarak, bir başkasında daha iyi bildiği bid'atler uğruna şerefini görmezden gelerek değil.

Tekrar bu konuya ilişkin şunu söylüyorum. Biz Şia'dan, içlerinde Şiiler de olmak üzere müslüman fakihlerin üzerinde ittifak ettikleri, toprak ve odun, çakıl taşı, karnış gibi toprak cinsinden şeyler üzerine secde edilmesinin sıhhati hükmüyle amel etmelerinden başka bir şey istemiyoruz. Şia, üzerine secde edilmesi doğru olan bu şeylerden biri üzerine secde etsin, böylelikle Rasulullah (sav)'a, İmam Ali'ye ve adı Kerbela toprağı olan bir şey üzerine hiç secde etmemiş imamlara uymuş olsun. Hem böylece her türlü ayrılığı ve bid'ati körükleyen bu adeti de terk etmiş olur. Ben, diğer İslam mezhepleri, kaynağı içtihat olan bu fıkhi görüşü bilseler, Şii din kardeşlerini sıkıntıdan kurtarmak için mes-citlerinde hasır, ağaç vb toprak cinsinden şeyler temin edeceklerinden şüphe etmiyorum.